

2020-21

Osukki vuosimallia 2020 - 21

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kenen etätyöpiste?
- 5 Syntymäpäivälauluja ja saippuaa
- 7 Nytkö jo eläkkeelle?
- 9 Monien manööverien Mane
- 13 Läksyt lannistavat lukiolaisen
- 14 Etäopiskelijan päiväkirja
- 16 Kökötä siinä sitten!
- 18 Valosaasteen verho
- 20 Jalkapalloihme Oulussa ja Kastellissa
- 23 Ilmastonmuutos alkaa miljonääreistä
- 24 Masennusmasiina
- 25 Moderni revoluutio
- 26 Kun on aika lähteä tutkimusmatkalle
- 28 Photoshopin taikoja

Toimitus

Päätoimittaja:
Laura Halonen

Toimittajat:
Laura Halonen
Netta Pehkonen
Aapo Kuusinen
Eija Paso

Opastus ja taitto:
Eija Paso

Etukannen kuvat:
Eija Paso

Takakansi:
Netta Pehkonen

Oulun painatuskeskus.
150 kappaletta.
www.ouka.fi/kastellinlukio

Tämän lukuvuoden Osukki tallentaa Kastellin kummallista korona-aikaa: etäopiskelua, Teamsin kautta opettamista, penkkaritonta helmikuuta, käsidesiä, turvavälejä, maskeja, wanhojen tanssien askelkuvioiden harjoittelua tietokoneen ruudulta - yksin ilman paria. Moni muu viestintäväline on kertonut opiskelijoiden stressistä, keskittymisongelmista, yksinäisyydestä ja kouluarjen kyydistä tippumisesta.

Osukki toivoo, ettei korona kurittaisi meitä enää seuraavaa numeroa tehdessä.

Osukki kannustaa katsomaan eteenpäin - aivan kuten eräs opettajamme, jonka etätyöpisteessä olivat selviytymiskeinoina vanha kiikkutuoli ja kirjavalolamppu.

Arvaatko kenelle ne kuuluvat?

Lisää piristävää päättelykykyä vaativia kuvia löydät sivulta 4. Kuka hörppii vesilasista, kuka bongaillee lintuja, kuka ei olekaan kotosalla?

Toinen aste muutoksessa

Todistamme 1. elokuuta 2021 historiallista päivää, kun uusi oppivelvollisuuslaki astuu voimaan ja toisen asteen koulutuksesta tulee pakollista. Se on käytännössä uutta vain paperilla, sillä toiselle asteelle hakeutuminen on aiemminkin ollut pakollista, jos tahtoo saada itselleen jonkin ammatin paperit jossain vaiheessa elämäänsä. Ja suurin osa tahtoo.

Nuorille ja heidän perheilleen suurempi käytännön muutos, jonka tämä laki tuo tullessaan, on koulutuksen hintalapun häviäminen. Vuosiluokalle 2021 ja heitä seuraaville ikäluokille lukio ja ammattikoulu tulevat olemaan kokonaan ilmaisia.

Mutta meille muille, ennen vuotta 2021 toisen asteen aloittaneille, hintalappu ei katoa minnekään. Suomen lukiolaisten liiton mukaan tuossa hintalapussa oleva summa on noin 2700 euroa. Seuraavana lukuvuonna koulujen käytävillä tulee kävelemään niitä, jotka jokaisen uuden jakson alkaessa huokailevat jameran hinnoille, ja niitä, jotka eivät ole koskaan astuneet jalallakaan sinne.

Toisen asteen koulutuksen muuttuminen ilmaiseksi on kuitenkin hyvä asia. Se helpottaa monien vähävaraisten ja normaalituloistenkin perheiden elämää. Jokaisella lukionsa aloittavalla tulee syksyllä 2021 olemaan saman lähtökohdat ja edellytykset pärjätä opinnoissaan. Uusi oppivelvollisuuslaki tuo siis mukanaan tasa-arvoa, jota näissä määrin ei aiemmin olekaan nähty.

Sitä, kuinka tämä muutos tulee ensi syksynä lukioiden arjessa käytännössä näkymään, on vielä vaikea ennustaa. Varmaa on kuitenkin se, että mielenkiintoisilta tilanteilta tuskin tullaan välttymään. Vastään saattaa tulla moniakin tapauksia, joissa samoilla kursseilla opiskelee ihmisiä niin vanhan kuin uudenkin opetussuunnitelman mukaan. Toisilla on käytössä kurssit, toisilla moduulit ja opintopisteet. Toisten täytyy maksaa, toisten ei.

Yhteistä kaikille on kuitenkin se, että ylioppilaskirjoitusten merkitys jatko-opintoihin hakiessa on valtava. Vuonna 2020 käyttöön otetun todistusvalintauudistuksen myötä paineet ylioppilaskirjoituksissa menestymiseen ovat kasvaneet entisestään. Tämä aiheuttaa opiskelijavyöryn sellaisten aineiden kurseille, joiden kirjoittamisesta voi saada todistusvalinnassa paljon pisteitä. Pitkän matematiikan kurssit natisevat liitoksissaan, kun taas esimerkiksi äidinkielen syventävät kurssit kumisevat tyhjyyttään.

Riippumatta siitä, onko uuden vai vanhan opetussuunnitelman opiskelija, valinta on tehtävä: opiskellako niitä aineita, joista pitää, vai niitä, joista saa enemmän pisteitä todistusvalinnassa.

LAURA HALONEN
HELMIKUUSSA 2021

Syntymäpäivälauluja ja saippuaa

**Kenen etätyö-
piste?**

Ratkaisu s. 14

Kun koronasta kuultiin Suomessakin ensimmäistä kertaa alkuvuodesta, ei kukaan sitä ajatellut suurena riskinä, joka vaikuttaisi jopa meihin täällä Suomen kylmyydessä. Kun ensimmäinen koronatartunta todettiin sitten Suomessakin, alkoi tilanteen vakavuus paljastua myös meille. Etäkoulu oli kuitenkin vielä kaukainen ajatus.

Kun etäkouluun sitten siirryttiin maaliskuun puolivälissä, oltiin varmoja, että kouluun palattaisiin jo toukuussa. Ohjeet hallitukselta ja THL:ltä oli pestä käsiä, pitää turvaväli ja pysytellä kotona mahdollisuuksien mukaan. Käskeettiin laulaa syntymäpäivälaulua ja hangata sormien välistä. Maskeista ei ollut tietoaakaan.

Toukokuussa kuitenkin sai huomata, että tilanne ei ole paranemassa lähiaikoina pelkällä käsien pesulla. Koulut pidettiin kiinni ja tilanteen vakavuus alkoi olla ilmeistä kaikille.

Kun ensimmäinen aalto sitten vih-

doin alkoi hiipua kesän aikana, ihmiset ajattelivat tilanteen loppuneen. Baarit, ravintolat ja rannat täyttyivät kesähurmasta hullaantuneista ihmisistä, joilla ei ollut turvaväleistä tai maskeista tietoaakaan.

Kesän lopussa tapaukset alkoivat kuitenkin taas nousemaan. Olisiko syynä vaikka tuo pitkien kesäöiden juhliminen? Elokuussa aloimme olla jo alkukevään tasolla.

Vasta toisen aallon alkaessa hallitus antoi tiedotteen maskisuosituksesta. Koulut kuitenkin aukaistiin nousevista tapausluvuista huolimatta ja muis-

Kastellin kakkoset Juuli Saarinen (vas.), Milla Vanhanen ja Sini Murto ovat iloisia, että kastellilaiset pitävät maskia, vaikka silmät kuivuvat ja iho kärsii. Sekin harmittaa, että ihmisten ilmeitä on vaikea hahmottaa.

NETTA PEHKONEN

tutettiin vain käsien pesusta sekä turvaväleistä.

Maskisuositus näytti kuitenkin olevan hankala asia sisäistää monelle. Bussit täyttyivät ihmisistä, mutta harvalla oli maskeja. Nämäkin harvat, joilla oli maski, olivat selvästi nuorempia. Vanhemmilla ihmisillä harvoin näki maskeja. Etenkin kaukojunissa maskitilanne tuntui olevan huono. Vain muutamalla oli maski.

Vaikka maski olikin käytössä, voi olla, että sitä ei edes käytetty oikein. Maskia pidettiin nenän tai leuan alla ja annettiin sen roikkua korvasta. Van-

hat maskit tungettiin repun pohjalle.

Kastellin lukioon maskisuositus tuli vasta lokakuun lopulla hurjat kahdeksan kuukautta tilanteen alkamisesta. Maskien määrä vaihteli huomattavasti kursseittain. Joillain kursseilla jopa puolella ryhmästä oli maskit ja joillain kursseilla vain parilla. Käytävällä maskeja näkyi sitäkin harvemmillä. Myöskään opettajista eivät kaikki aluksi pitäneet maskia.

Matematiikan opettaja Anna-Kaisa Karppinen kertoi, että abikursseilla maskeja näkyy huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi ensimmäisen vuosikurssilaisten kursseilla:

“Abi-ryhmissä oli välillä ollut maskeja jopa melkein kaikilla. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilla maskeja oli taas todella vähän.”

Myös opiskelijat olivat huomanneet tässä eroja. Asiasta käytiin myös keskustelua anonyyminä Jodel-nimisessä sovelluksessa.

Maskit Suomen kartalle

“Koulussani ei ole annettu maskisuositusta”, kertoi taas 18-vuotias **Heta Heino** Jämsästä marraskuun puolesa välissä.

“Koulussa oikeastaan kukaan ei käytä maskia. Muilla julkisilla paikoilla enemmistö käyttää maskia.”

Heino kertoi myös maskien käyttäjien olevan yleensä aikuisia, mutta myös nuoret olivat oppineet käyttämään maskeja.

“Maskien käyttö ei ole ollut iästä riippuvaista”, kertoi kuitenkin 17-vuotias **Helmi Saukkoriipi** Pellosta. Saukkoriipin mukaan maskien käyttö lisääntyy jatkuvasti myös Pellossa.

“Maskien käyttö alkoi näkyä vasta nyt syksyllä kaupoissa, koska koronavirus ei ole vielä levittänyt Pelloon.”

Zeinab Musse, 14-vuotias nuori Helsingistä, kertoi, että hänen koulussaan oli Kastellin tapaan annettu maskisuositus:

“Kaikkien lukiolaisten täytyy käyttää maskia ja yläasteella oleville oppilaille suositeltiin maskin käyttöä.”

Ihmiset pitivät maski myös koulun ulkopuolella. Mussen mukaan lukiolaiset suojautuivat niillä eniten.

Abi Heta Heino tote- si helmikuussa, että Jämsässäkin oli totutu maskin käyttöön. Kastellin abit kävivät lähiopetuksessa tammi-helmikuun vaihteessa.

Kastelli suojautuu

Oulun lukiot siirtyivät etäopiskeluun heti joulukuun alussa, mutta ennen sitä maskit vähenivät entistä enemmän.

“30 opiskelijan ryhmässä maskeja on ehkä noin viidellä,” kertoi kielten opettaja Riikka Pohjola.

“Suurin osa ei käytä, mutta kuitenkin ihan hyvä määrä käyttöä.” Hän ei ollut saanut vielä tarpeeksi vertailua

ikäryhmien välillä pystyäkseen sano- maan selvää eroa niiden välillä.

Tartunta lukiossa aiheutti paniikkia ja monet alkoivatkin pitämään sen jäl- keen maskeja koulussa. Syyslukukau- si vietiin loppuun Kastellin lukiossa etäopiskelun merkeissä Oulun men- tyä takaisin leviämismuutokseen. Tä- mä merkisi jo neljättä kuukautta etä- opiskelussa Oulun lukiolaisille. Abeil- le se oli jo viides, mutta toivottavasti viimeinen.

Muistellessaan maa- liskuun paniikkia ja ilointa etäopiskelun al- kamisesta moni on var- masti jopa huvittunut, kuinka paljon ajatukset ovat muuttuneet yhdek- sässä kuukaudessa.

Jos olisi sanonut vuosi sitten ääneen, että “täy- tyisi käydä ostamassa lisää maskeja. Käytät- kö sinä kertakäyttö- vai kangasmaskeja?”, olisi voinut saada enemmänkin kuin muutaman ou- don katseen.

Mutta kaikesta, kuten tästäkin, on selvitty ta- valla tai toisella. Jotkut heikommin, toiset vah- vemmin. Mutta eikö se ole jo aika olennainen osa elämää?

Pellolainen Helmi Saukkoriipi sai kokea helmikuussa käänteen, kun lukiolaiset ja henkilökunta määrättiin karanteeniin.

Leena

Jarmo

Nytkö jo eläkkeelle?

LAURA HALONEN

Miltä tuntuu ajatus, että kohta nautit eläkepäivistä? Mitä aiot tehdä ensimmäisen puolen vuoden tai vuoden aikana?

JARMO: Varmaan lähdän mökille kesäksi ja syksyksi. Otan etäisyyttä kaupunkielämään. Harrastan retkeilyä, kalastusta ja syksymmällä marjojen poimintaa. Kamera kulkee koko ajan mukana, aion taas aktivoita valokuvausharrastukseni. Jos tuntuu siltä, että työnteko kiinnostaa, mökin ulkoseinät kaipaavat maalaamista. Syksyllä iltojen pimetessä kuvioihin tulee kirjallisuuden lukeminen. Ja pikkumuksut, lasten lapset, kaipaavat ukkia, joten hekin vaativat oman aikansa.

SAKKE: Toistaiseksi eläkepäivät tuntuvat vielä kovin kaukaisilta. Viisi kurssia työn alla, ei voi haihatella! Voi olla, että viimeisessä jaksossa tuntemukset muuttuvat.

Työlistä ei tulevaisuutta varten ole olemassa, mutta puita on pilkottavaksi, metsänraivausta tehtäväksi, valkosipuleita kasvatettavaksi, kirjoja luettavaksi ja osa historiastakin on vielä tutkimatta!

LEENA: Tuo ajatus on tuntunut niin mukavalta, että olen kevennellyt jo kolmen vuoden ajan työntekoa- ni. Aikomus on edelleen huolehtia kunnostani ja aion nauttia tavallisesta elämästä ja harrastaa milloin mitäkin: kielten opiskelua, lukemista, tietokonepelejä ja matkailua. Ehkä myös palaan kuvanveiston pariin.

Mitä muistat urasi alkua ajoilta, kun olit vasta noviisi näissä hommissa?

JARMO: Siihen aikaan, kun aloitin työt, ei ollut valmiita opettajanoppaita. Kaikki tuntimateriaali oli tehtävä itse ja oppikirjojen laskut oli laskettava itse. Muistan, että siinä meni muutama vuosi, että sai laskettua kurs- sikirjojen laskut läpi. Nuorena opettajana oli helppo ymmärtää lukio-opiskelijan työmäärää.

SAKKE: Kastellin lukion alkua ajoilta ensimmäisenä tu- lee mieleen ensimmäisen syksyn kolmas jakso. Kursse- ja oli työstettävänä seitsemän. Neljä kurssia päiväkou- lussa ja kolme iltalinjalla. Lukiokokemukseni oli kovin ohut, joten töitä sai tehdä lähes ympäri vuorokauden. Luulot otettiin kyllä pois, mutta silloin oppi erottamaan oleellisen epäoleellisesta!

LEENA: Opetushallitus, oppikirjantekijät ja YTL ovat pitäneet huolen siitä, että noviisiksi tuntee itsensä aina huolimatta virkavuosien kertymisestä: uusia opetus- suunnitelmia ilmaantuu vähän väliä, mikä taas vaatii siirtymisen uusiin oppikirjoihin. Ja kun hyvin lyhyessä ajassa opiskelijoiden piti omaksua digitaaliseen yo-ko- keeseen vastaaminen, tilanne vaati itseltäkin ahkeraa suunnittelua. Kun vielä on pitänyt opetella etäopetus- käytänteet, niin selvää on, että rutiinilla ei pärjää vie- läkään.

Sakke

Jos sinun pitäisi äkkiä listata urasi kolme kohokohtaa, mitä ne olisivat ja mihin vuosiin ajoittuvat?

JARMO: Muistan ensimmäisen ohjausryhmäni: välitön ja työtätekevä, mukava ryhmä. Olivat järjestäneet penkkarijuhlien etkot jollain mökillä Oulujoen varrella. Minut haettiin sinne aamulla klo 6. Paikalla oli kaikki opiskelijat ja joukko vanhempia sekä iso pitopöytä, jolle oli katettu herkullinen aamupala. Lämminhenkisen aamupalan jälkeen minut tuotiin kouluun ”apinahäkissä” ja penkkarihulinat alkoivat koululla. Tämä oli 1990-luvun alkupuolella.

* Yhteistyöprojektit eri koulujen opettajien ja opiskelijoiden kanssa. Olemme päässeet vierailemaan uskottomissa paikoissa, mm. Huippuvuorilla revontulien tutkimuskeskuksessa sekä Karibian merellä Puerto Ricossa Arecibon radioteleskoopilla. Vaihtelua arkeen on tuonut myös Unkari-yhteistyö ja yhteydet Deprecenin ystävyyskouluun.

* Opinhaluiset opiskelijat ja ryhmät. Koulutyöskentely on vuorovaikutteista. Kun opiskelijat innostuvat, opettaja innostuu ja luokkaan syntyy lämminhenkinen opiskelua myönteisesti rakentava ilmapiiri.

SAKKE: Varsinaista kohokohtaa ei ole mainittavaksi, mutta paljon hyviä muistoja jää muisteltavaksi.

LEENA: Olin 80-luvun alussa opiskeluaikoina kaksi vuotta sijaisena Kainuussa. Pestauduin aluksi pariiksi viikoksi, mutta sijaisuus venyi kahteen vuoteen.

* Vuonna 1997 lopetin yläasteen tuntien pitämisen, koska lukion ja yläasteen oppitunnit olivat eri mittaiset. Siitä lähtien olen opettanut vain lukioikäisiä.

* Vuonna 2014 Karjasillan lukion ja entisen Kastellin lukion opettajisto muutti uuteen koulurakennukseen Sairaalarinteelle.

Pitkään opetusuraan mahtuu iso liuta ihmisiä ja kokemuksia. Häkkinen Sakari, Pietikäisen Leena ja Sirviön Jarmo ovat värkänneet monenlaisia tuntuunnetelmia ja opetelleet uusien välineiden käyttöä. Ensi syksynä he eivät enää herää kellonsoittoon ja riennä tuntien pitoon - he saavat siirtyä eläkeläisten saappaisiin.

Mitä jäät kaipaamaan opettajan työstä?

JARMO: Opiskelijoita. Keskustelevia ja kyseleviä opiskelijoita. Niitä aktiivisia ryhmiä ja opettajakollegoita. Hyviä keskusteluja.

SAKKE: Päivittäisiä ihmiskontakteja on tähän asti ollut yleensä satoja. Saattaa olla, että ensi syksynä tuntuu kovin oudolta, kun päivittäiset kontaktit jäävät murtoosaan nykyisestä.

LEENA: Tuokioita, jolloin opiskelijat paneutuvat innokkaasti harjoitteluun. Opetuskeskusteluja. Ru-pattelu-tuokioita opiskelijoiden kanssa.

Millaisia terveisiä haluat lähettää opiskelijoillemme ja kollegoillekin Kastelliin?

JARMO: Tsemppiä opiskeluun ja opettamiseen. Opiskelijat kyselkää ja välillä kyseenalaistakaa opiskeltavaa asiaa. Opettajat kannustakaa opiskelijoita rakentavaan kriittisyyteen.

SAKKE: Toivotan kaikille menestystä ja hyvää tulevaisuutta. Väki vaihtuu, mutta Kastelli pysyy.

LEENA: Pitäkää itsestänne ja toisistanne huolta. Kuunnelkaa toisianne.

Jos minulta kysyttäisiin nyt, lähtisinkö opettajaksi, jos olisin valitsemassa ammattia, vastaus olisi: ”Lähtisin.” Ammatti on monipuolinen ja sen osa-alueet mielenkiintoisia. Samoin itse opettavat aineet sellaisia, joita mielellään harrastaa jatkossakin.

”PITÄÄ PYRKIÄ ELÄMÄÄN HYVIN, EIKÄ SAA OLLA KOVIN V-MÄINEN TOISIA IHMISIÄ KOHTAAN.”

“JA TÄYTYISI TUOSTA LUONNOSTAKIN PITÄÄ HUOLTA SEKÄ TOISISTA IHMISISTÄ JA MAAILMASTA KOKONAISUUTENA. SILLÄ TAVOINHAN TÄSTÄ HYVÄ TULEE.

EN MINÄ SEN VIISAAMPAA TÄSSÄ YHTÄKKIÄ KEKSI.”

Monien
manööverien
MANE

MAUNO MURTONIEMI ON YKSI KASTEELIN PIDETYIMMISTÄ OPETTAJISTA. HARVA KUITENKAAN TIETÄÄ, MITEN HÄN ON TÄNNE PÄÄTYNYT.

LAURA HALONEN

Yhtenä kesäpäivänä 80-luvun loppupuolella Mauno "Mane" Murtoniemi oli matkalla Länsi-Berliinissä. Ennen Itä-Berliinin junaan hyppäämistä hän päätti yhtäkkiä tarttua puhelimeen. Linjan toisessa päässä puheluun vastasi kouluviraston virkailija, jolta Mane tiedusteli töitä.

Virkailija neuvoi soittamaan Karjasillan yläasteen rehtorille, jolla oli kuin olikin tunteja vailla opettajaa. Kun rehtori kysyi, missä Mane tällä hetkellä oikein oli, hän tuskin osasi odottaa vastauksen olevan Länsi-Berliini.

Rehtori päätti kuitenkin luvata työn Manelle, jos tämä vain lupaisi olla opettajakokouspäivänä paikalla. Ja Mane lupasi.

Noista tapahtumista on nyt kulunut yli kolmekymmentä vuotta, ja monet asiat ovat muuttuneet matkan varrella. Silloisesta tyttöstävästä tuli vaimo, ruskeista kutreista tuli harmaat ja muutamasta kokeiluvuodesta opettajan ammatissa tuli pitkä ja ansiokas ura, joka huipentuu vain muutamien kuukausien kuluttua.

Mutta eipä vielä kiirehditä sinne asti.

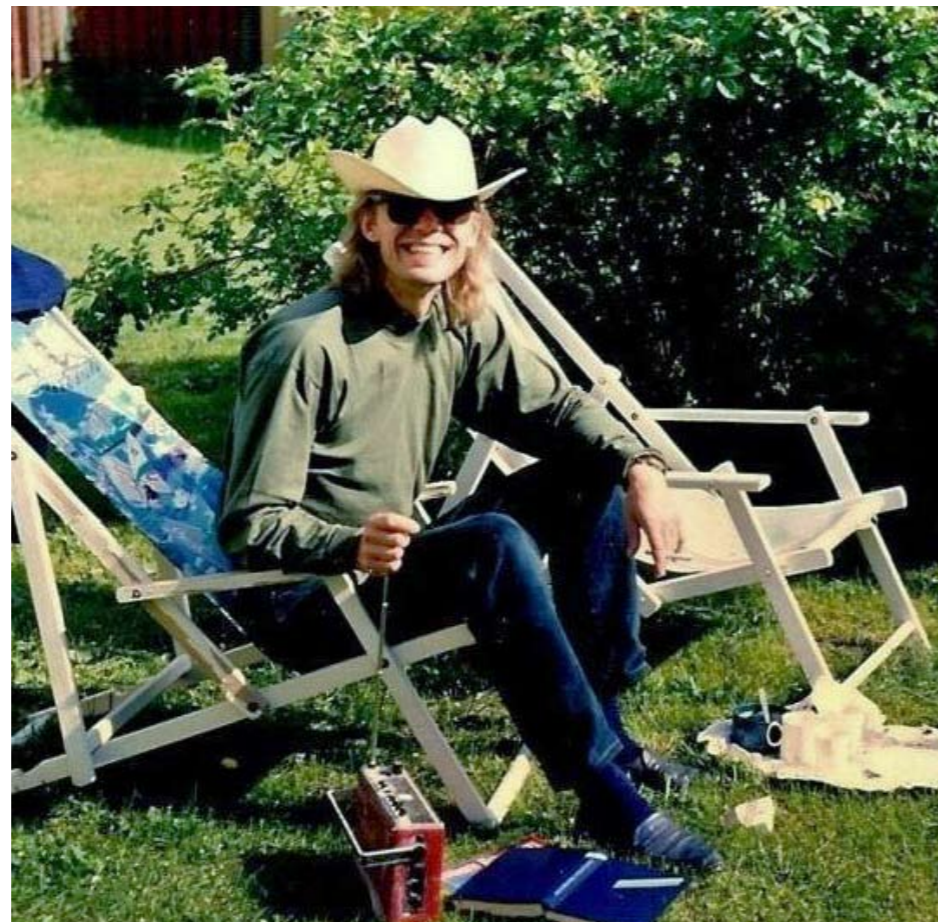
Koskelan kasvatti

Mane syntyi vuonna 1957 Lapissa. Pian sen jälkeen hänen perheensä muutti Ouluun Koskelan kylään, joka tunnetaan nykyään paremmin Koskelana.

Maailma oli silloin hyvin erilainen kuin tänä päivänä. Luokkayhteiskunta alkoi muuttumaan hyvinvointiyhteiskunnaksi, ja monet kävivät koulua vain niin kauan kuin oli pakko. Koulun hankittiin televisio keräämällä keräyspaperia koko koulun voimin.

Nuorta Manea kiinnostivat urheilu ja lintujen tarkkailu. Kesällä pelattiin jalkapalloa ja talvella hiihdettiin. Kiinnostus urheiluun kuitenkin hiipui 14 ikävuoden kohdalla, kun tytöt, tupakka ja alkoholi alkoivat tuntua Manesta mielenkiintoisemmilta.

Kun lopulta oli aika jatkaa opintoja yliopistoon, Mane oli vaikean päätöksen edessä: mitä alaa lähteä opiskelemaan? Mielenkiinnon kohteita oli monia. Kulttuurintutkimus, kuvataide ja historia kiinnostivat. Kuvataidetta oli mahdollista opiskella vain Etelä-Suomessa, joten se vaihtoehto hylättiin.

Mane antaisi etäopetukselle kouluarvosanaksi 7.

Mane päätyi opiskelemaan kulttuurintutkimusta. Se kuitenkin painottui pääasiassa pelkästään kirjallisuuteen, ja Mane päätti vaihtaa alaa. Seuraavaksi hän opiskeli pääaineena aate- ja oppihistoriaa ja sivuaineena historiaa. Mane kuitenkin haki myöhemmin opiskelemaan historiaa pääaineena.

"Ei tässä mitään semmosta kutsumusammattia oo ollut itselläni" Mane toteaa urastaan opettajana.

Elämässä nyt tulee semmosia sattumuksia, jotka vie sitten johonkin suuntaan. Ja se nyt lähti sinnepäin viemään sitten."

Kujeita Karjasillalla

Mane työskenteli elämänsä seuraavat reilut 20 vuotta Karjasillalla. Niihin vuosiin mahtui monenlaisia sattumuksia ja hauskoja juttuja. Saan kuulla tarinan eräästä päättäjäispäivästä. Virallisten juhlallisuuksien jälkeen Mane oli lähdössä kotiin. Polkupyörälle päästessä Manea vastassa oli outo näky. Pyörän penkkiin oli kumottu jäätelötötkerö pystyyn ja pyörään sarviin oli pujotettu kondomit.

"Musta se oli aika hauska temppu", Mane naurahtaa, "Nuorilla oli kevättä rinnassa."

Toinen mieleen jäänyt tapahtuma Karjasillan ajoilta oli Manen laukun katoaminen. Eräät oppilaat eivät olleet koskaan nähneet Manen suuttuvan oppitunnilla, joten he päättivät piilottaa Manen laukun testataksien opettajansa hermoja. Kun Mane poistui luokasta hetkeksi, hänen laukunsa pudotettiin ikkunasta ulos. Takaisin tullessaan Mane ihmetteli, missä hänen laukunsa oikein on. Oppilaat saivat epäröimään, oliko hän tuonut sitä ollenkaan mukanaan. Mane lähti etsimään omaisuuttaan paikoista, joissa oli sinä päivänä liikunnut. Kun laukku ei löytynyt, oppilaat vihjasivat, että joku olisi vienyt sen.

"Mää menin sinne kansliaan ja keskusradiosta huutelin, että tuo se minun laukkuni takaisin."

Kun Mane palasi luokkaan, oppilaat kehottivat kurkkaamaan ikkunasta ulos. Ja sieltähän se laukku sitten löytyi.

Suunta kohti uutta Kastellia

Kastellin lukioon Mane siirtyi silloin kun Karjasillan ja Kastellin koulut yhdistyivät. Mane olisi kuitenkin voinut halutessaan kieltäytyä siirtymästä tänne, jolloin hänelle olisi etsitty paikka jostain muusta koulusta Oulun alueella.

"Kaupunki oli jo silloin tehnyt kuntaliitokset, joten ei sitä ois tienny, missä se paikka ois ollu. Ja kun mä"

Lempikirja:
Sadan vuoden yksinäisyys (Gabriel García Márquez)
Yksin Berliinissä (Hans Fallada)

Lempielokuvia:
Bernardo Bertoluccin 1900, Vittorio De Sican polkupyörävaras ja Volker Schlöndorffin Peltirumpu

Lempimusiikkia:
Esimerkiksi The Animals, Pink Floyd, Them, The Yardbirds, King Crimson ja Deep Purple

Lempiruoka:
italialaiset ruoat ja saksalaiset ruoat, juomaksi italialainen punaviini ja saksalainen olut

Gradu käsitteli Espanjan sisällissotaa

oon kuitenkin tottunu polkupyörällä kulkemaan, aloin huolestumaan, että jos se paikka ois ollu vaikka Haukiputaalla. Talvipakkasilla sinne lähtä pyöräilemään”, Mane naurahtelee.

“Oli tämä niinku helpompi vaihtoehto.”

Ensimmäisinä vuosina Kastellissa henkilökuntaan tuli monia muutoksia ja asioissa oli vielä hakemista.

Vaikka Mane ei kovin montaa vuotta olekaan Kastellissa ollut, muutaminkin vuosiin mahtuu monenlaisia sattumuksia. Esimerkiksi kerran erään syyspäivän aamuna Mane saapui koululle niin kuin kaikkina muinakin päivinä. Koululle saapuessaan hän ihmetteli, miksei ketään näkynyt. Pian kuitenkin jysähti muistiin, että oli kin vapaapäivä.

Lintuja bongaava poliitikko

Opettajan töiden lisäksi Mane on monessa muussakin mukana. Hän omistaa vaimonsa kanssa antikvariaatin.

”Jotain semmosta tekemistä pitää elämässä olla. Ja pitää olla ihmisten kanssa tekemisissä”, Mane toteaa.

“Omassaki tuttavapiirissä on semmosia, jotka on eläkkeellä ja ne viettää semmosta aika yksinäistä elämää. Ja se ei niin ku viehätä.”

Mane toimii myös politiikassa aktiivisesti. Hän kuuluu vasemmistoliittoon ja on Oulun kaupunginvaltuustossa.

”Varmaan oli tällainen viidenkymppin kriisi”, Mane vitsailee ja naurahtaa perään, kun kysyn hänen tiestään politiikan pariin.

Politiikka oli kiinnostanut häntä pitkään, ja parista kolmesta oli pyydetty Manea ehdokkaakseen aieminkin.

“No minäpä alan ehdolle”, Mane tuumasi.

”Ja sitte siinä ehkä hiukan yllättäen pääsin läpi ja totuttelu päätöksentekoon alkoi.”

Politiikan ja antikvariaatin lisäksi Manen elämää täyttävät myös monet harrastukset. Niihin kuuluvat esimerkiksi lintujen tarkkailu, rumpujen soitto ja lukeminen. Vapaa-aika kuluu myös vanhasta omakotitalosta ja kahdesta koirasta huolehtimiseen.

“Elämä on kyllä aika täynnä, kun on monenlaisia tekemisiä.”

Nyt kun Manen eläkkeelle jäänti lähestyy, piti tietenkin kysyä, mitä hän aikoo eläkkeellä tehdä. Manen vastaus oli yllätykseksi hyvin salaperäinen.

“Semmosia henkisiä virityksiä. Kulttuuriin se nyt vois sitte vähä liittyä... Mutta en mä ala nytte vielä paljastamaan, ku mä en oikein tiedä, tuleeko niistä mitään.”

Yhden suunnitelman Mane kuitenkin suostuu kertomaan. Hän aikoo asentaa suvun kesämökille aurinkopaneelit ensi kesänä.

Uusista suunnitelmista huolimatta Manelle tulee kuitenkin ikävä Kastellia. Ja Kastellille tulee ikävä Manea.

**TOIVOTAMME MANELLE
HYVIÄ ELÄKEPÄIVIÄ
OSUKIN TOIMITUKSEN JA
KOKO KASTELLINKIN PUOLESTA!**

Läksyt lannistavat lukiolaisen

AAPO KUUSINEN

Yksi keskeisimmistä kouluelämän peruspilareista on kotiläksyt. Usein läksyt aiheuttavat aivan ilmoittamatta ja pyytämättä lukiolaiselle suuren stressin - stressin, josta tutkimukset kertovat ja monien nuorten mielenterveysongelmat johtuvat. Mitä useampi nuori kokee nykyään itseään kuluttavaa stressiä läksyjen ja kokeiden takia, mikä johtaa lopulta nuoren loppuun palamiseen. Mutta pysähdyemmekö ikinä koulun oravanpyörässä miettimään, miksi olen tekemässä tätä? Mihin läksyjen tekeminen tähtää ja ovatko tulokset positiivisia?

Kun olin vaihtojaksolla Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun Lukiossa, huomasin koulujen erilaiset läksykäytännöt. Vaikka läksyt ovat enimmäkseen opettajakohtaisia, näen silti, että OSYKissa on tiukemmat standardit tarkistamisessa. Kastellissa olen voinut aina luottaa siihen, että kurssinumerooni ei suoranaisesti vaikuta se, kuinka paljon olen tehnyt tehtäviä tai lukenut läksyjä, vaan se, minkä numeron saan kokeesta.

OSYKissa tarina oli taas toisenlainen. Miltei puolet kurssinumeroistani oli suoraa yhteydessä siihen, olinko tehnyt tehtäviä tai läksyjä kurssin aikana. Vaikka yritin vakuuttaa opettajia siitä, että tällainen systeemi on outo, vanhentunut ja epäreilu, sain vastaukseksi vain sivuutuksen ja systeemi jatkoi samaa ikuista rataansa.

Kun juuri lukioon saapunut nuori aloittaa noin kolmivuotisen matkansa uudessa opinahjossa, hän päätyy nopeasti oton tunnille. Siellä kerrotaan monesti siitä, miten jokainen on erityinen ja jokaisella on yksilöllisen opiskelutekniikka. Se tarkoittaa oman vastuun ottamista opiskelusta ja ja itselle sopivien oppimistapojensa tuntemista.

Mikseivät opettajat ole kuulleet (tai ainakaan sisäistäneet) samaa viestiä? Kuinka on mahdollista, että itse pedagogiaa oppineet ammattilaiset eivät ymmärrä, että jokainen ei hyödy samalla tavalla läksyjen tekemisestä? Oikeastaan läksyt ovat kohonneet suureksi riippakiveksi lukiolaiselle, mikä estää mielekkään lukiokokemuksen syntyä. Ei lukion olisi pakko olla kurjaa, voisi se olla ihan kivaakin, mutta tiettyjen opettajien on vain pakko kuristaa vallankahvaansa ja näyttää lukiolaiselle, että minä määrään täällä.

Läksyt ovat toisille vain hyödytön opiskeluväline, joka johtaa ainoastaan stressiin ja pahaan mieleen. Eikö siis ole hieman epäreilua pitää kaikkia kiinni samassa standardissa ja vielä kiristää lukiolaista kurssinumeron alennuksella, jotta saataisiin hänestä puristettua viimeisetkin mehut ja tuhottua hänen mielenkiintonsa opiskeluun.

Läksyt eivät toimi kaikille, minkä takia niitä tulisi vain suositella, ei pakottaa.

Kolumni

Etäopiskelijan päiväkirja

4.12.20

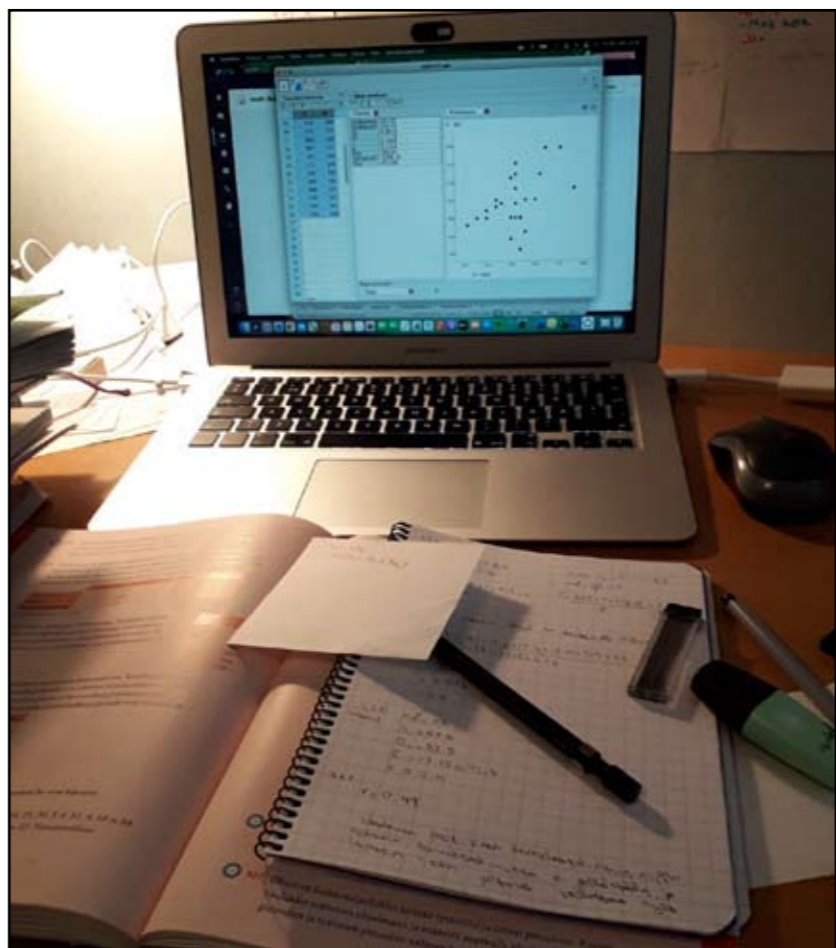
Aikaiset aamut ovat aina vaikeita, opetusmuodosta riippumatta. Kuitenkin jo muutaman etäopetuspäivän aikana normaali unirytmä on ehtinyt kadota täysin. Päivän ensimmäisen oppituntin asiat tuntuivat häipyvän muistista pois samaa tahtia kuin ne sinne tulivatkin. Asiaa eivät auttaneet hetkelliset tekniset ongelmat, kuten esimerkiksi pikseleiksi muuttuneen opettajan äänen katoaminen tehtävänannon aikana. Odottaessani äänen paluuta ajatukset alkoivat harhailemaan viime vuoden ylioppilas- ja itsenäisyysjuhlaan. Sinä päivänä istuin 700 muun kanssa täpötäydessä katsomossa juhlimassa valmistuvia ja Suomen itsenäisyyttä. Nyt vuotta myöhemmin istun yksin narisevalla tuolillani yrittäen saada etukäteen kuvattua juhlavideota toimimaan tietokoneellani.

7.12.20

Päivä tuntui pidemmältä kuin olikaan. Yksi oppitunti tuntui kestävän ikuisuuden, kun taas toinen vain pienen hetken. Etenkin ensimmäisessä tapauksessa havahduin monesti tuijottavani vain tyhjyyteen. On eri asia katsoa kahdeksan tuntia päivässä tietokoneen ruutua kuin eloisaa, liikkuvaa ihmistä. Täysin yksin opiskellessa on vaikeampi keskittyä, varsinkin aamuisin. Tavalisesti näkisin kouluun tullessani muita, ja piristyisin. Nyt lyhyehköjen yöunien aiheuttama sumu veloo ympärilläni kauemmin.

8.12.20

Tänään oli ehkä tähänastisen etäopetuksen oudoin päivä, ja se johtui yksinomaan vanhojentanssiharjoitusten alkamisesta. Kaiken muun opetuksen tapaan nekin järjestettiin etäyhteyksien välityksellä, joskin tässä tapauksessa etukäteen kuvattujen videoiden muodossa. Alun lyhyen, teams-kokouksessa järjestetyn ohjeistuksen jälkeen jokainen aloitti videoiden katsomisen omaan tahtiinsa. En tiennyt olisiko pitänyt itkeä vai nauraa, kun kompuroin keskellä olohuonetta wieninvalssia läpi ilman tanssipariani. Tuskin kukaan meistä osasi vielä viime keväänä odottaa, että olisimme valmistautumassa vanhojentanssiin näinkin koomisella tavalla.

Laura Halonen

9.12.20

Oli aika tavallinen päivä. Erään opettajan ääni jatkoi tuttuun tapaan katoilemistaan. Ruudulta näin suun liikkuvan, mutta mitään ei kuulunut. Sain myös yhden ryhmätyön onnistuneesti tehtyä näkemättä tai kuulematta työpariani kertaakaan. Joillekin se voi olla unelmien täyttymys, mutta minulle ei. Kaipaani ihmisten tapaamista ja sitä, että kuulen päivän aikana muutakin kuin chatin uudesta viestistä ilmoittavan äänimerkin tai näppäimistöni napsutuksen.

11.12.20

Joululoman alkamiseen on enää vain noin viikko. Niin lähellä, mutta kuitenkin niin kaukana. Viikkoon kuitenkin ehtii mahtua monenlaista tehtävää, kuten esimerkiksi koe, testi ja muutamien tehtävien palautus. Mutta onneksi noin kolmen viikon loma hämöttää jo. Tämänpäiväiseen tapahtumasaldoon kuuluu tavalliseen tapaan opettajan äänen katoaminen ja kuvan pysähtyminen. Vanhojentanssiharjoituksissa päästiin jo seuraavaan tanssiin, Virginia reeliin. Iltapäivällä palasin ajatuksissani viime kevääseen ja tulin ajatelleeksi kotitehtäviä. Niitä ei tullut tänään ollenkaan. Toisen etäopetusjakson aikana tekemistä on muutenkin ollut huomattavasti vähemmän ensimmäiseen verrattuna, ainakin omalla kohdallani. Minun ei ole kertaakaan tarvinnut puurtaa aamukahdeksasta iltakahdeksaan. Sitä voi jo pitää suurena voittona viime kevääseen verrattuna, jolloin se ei ollut mitenkään harvinaista.

14.12.20

Tänään oli vuoden toiseksi viimeinen kahdeksan aamu. Tietokoneeni ja teams tuntuivat melkein kuin vaitoavan sen, sillä mikään ei pätkenyt tänään. Päivää piristi myös aamunpäivän tunnilla opettajan näyttämä pätkä Lego-elokuvasta. Kuinka yksi pieni tsemppaukseksi tarkoitettu pätkä voikaan piristää? Soitin myös taas kerran matikanopettajalleni kysyäkseni apua tehtävissä. Se on alkanut jo näin etäopetuksen aikana muodostua tavaksi.

15.12.20

Olisipa jo loma. Tuntuu kuin en olisi tehnyt mitään koko päivänä. Istuin vain taas kerran tietokoneen ääressä tekemässä tehtäviä ja pohtimassa, mikä viikonpäivä tänään oikein on. Jossain välissä muistin sen olevan tiistai. Vanhojentanssiharjoituksissa siirryttiin jo seuraavaan tanssiin, Foksifusku Elaineen. Nimi on yhtä hämmäntävä kuin itse tanssikin. Iltapäivän englannin tunti kului pääasiassa videopuhelussa pariharjoituksia tehdessä ja nuudeleita syödessä. Yksi etäopetuksen harvoista hyvistä puolista on se, että syömään pääsemistä ei tarvitse odottaa puoli yhteen asti. Toisaalta juuri se mahdollisuus syödä ja tehdä kaikkea muuta oppituntin aikana aiheuttaa jo ennestään hataran huomiokyvyn herpaantumista.

16.12.20

Tänään sain tehtyä huomattavasti enemmän kaikkea eiliseen verrattuna. Hyppytunti kului aivoja kilduttavan laskutehtävän parissa, ja päivän päätteeksi jaksoin jopa lähteä omaaloitteisesti rauhalliselle kävelylenkille ensimmäistä kertaa päiväkausiin. Mutta vain puoli tuntia sitä ennen tilanne oli kaikkea muuta kuin rauhallinen. Yritin kynä sauhuten ehtiä tehdä ja palauttaa kaikki tehtävät ennen tunnin loppumista ja palautuslaatikon sulkeutumista. Samaan aikaan puhelimeni ilmoitti wilma-viestistä, joka vei hetkeksi täyden huomioni. Saman puolittaisen aikana sain myös tietää, että etäopetus jatkuu ensi vuonna 18.1 asti. Tehtävien palauttamisen jälkeen aivot tuntuivat käyvän ylikierröksillä vielä pitkään.

17.12.20

Vielä aamulla, ennen yhtä testiä ja isompaa koetta, olin vielä pirteä ja positiivinen. En muistanut enää, millaisia kokeet ovat etäopetuksessa. Noin 10 tuntia ja muutama hermoromahduksentapainen myöhemmin sain kokeen palautettua. Kello oli melkein seitsemän illalla. Koe toiseksi viimeisenä normaalina koulupäivänä

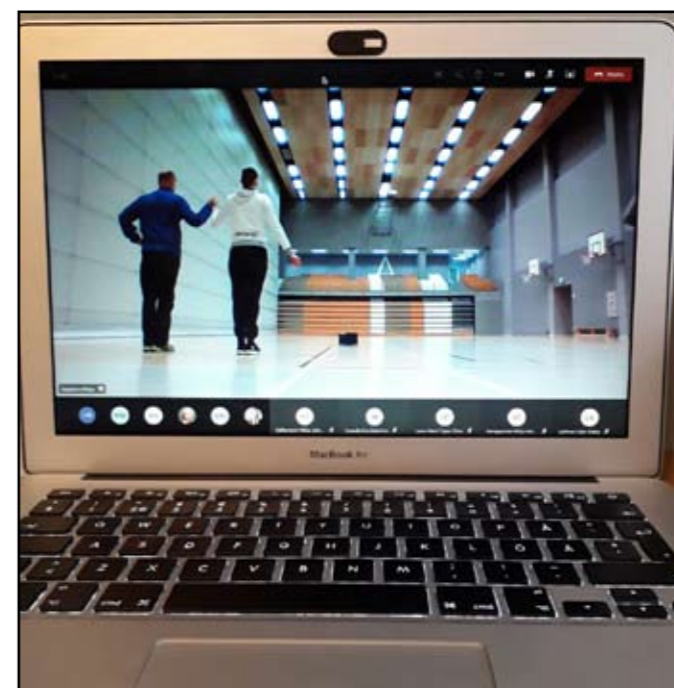
ei ole se ideaali tilanne, vaikka aikaa olikin enemmän kuin runsaasti. Mutta siitäkin selvittiin kunnialla, ainakin toivottavasti.

18.12.20

Tämän vuoden viimeinen tavallinen koulupäivä oli tänään, vaikka ei tuntunut siltä. Päivässä ei ollut jouluotivotuksia lukuun ottamatta mitään, joka olisi erottanut sen kaikista muista päivistä. Istuin koko päivän koneella ja tein tehtäviä, ihan niin kuin kaikkina muinaikin päivinä. Vanhojentanssiharjoituksetkin jatkuivat samoin kuin ennen huolimatta siitä, että tansseja päätettiin siirtää noin kaksi kuukautta eteenpäin. Se ei yllättänyt, ja monet sitä toivoivatkin. Tuskin kukaan nyt olisi halunnut tanssia alkuperäisenä ajankohtana tyhjälle katsomolle maskit kasvoilla.

19.12.20

Tämä eriskummallinen vuosi huipentui koulun osalta pieneen joulujuhlaan. Jokainen meni aamulla oman ryhmänsä teams-kanavalle kokoukseen, jossa katsoimme etukäteen kuvattuja joululauluesityksiä ja arvuuttelimme opettajia heidän lapsuuskuvistaan. Edellisen vuoden juhlassa kuuntelimme koululla lauluesityksiä ja puheita ja tanssimme liikunnanopettajan johdolla keskellä yötä, kaikki yhdessä. Vaikka nämä kaksi juhlaa olivat todella erilaiset, tulen kuitenkin muistamaan molemmat. Vuoden 2019 juhlan tulen muistamaan hienona yhteisöllisenä kokemuksena. Tämän vuoden juhlan taas

tulen muistamaan opettajien vaivannäöstä. Joulutunnelmaa on vaikea luoda ruudun läpi, mutta mielestäni he onnistuivat siinä silti.

Vaikka tämä vuosi on ollut vaikea kaikille, opettajat ovat silti pysyneet positiivisina ja kannustavina. Ilman heidän asennettaan ja etätunneilla näkyviä videokuvia etäopetus olisi ollut vaikeampaa. Joten kiitos opettajille niistä kaikista Nalle puh-videoista, tsemppaavista viesteistä ja hymyistä. Ne tulivat tarpeeseen.

Vaikka emme pääsekään heti ensi vuonna takaisin lähiopetukseen, se ei haittaa. Tämä tilanne ei kuitenkaan tule kestämään ikuisesti, ja pian pääsemme taas normaalisti kouluun ja näkemään ystäviämme. Silloin huomaamme, että tämä kaikki on ollut sen arvoista.

Kökötä siinä sitten!

Rakkaalla opinahjollamme on tarjota lähes kaikkea, mitä opiskelija voi toivoa: osaavat opettajat, uudet tilat ja hyvää ruokaa. Tai tältä se ainakin ensimmäisinä kouluviikoina vaikutti. Ajan myötä kuitenkin karu totuus alkoi paljastua. Kastellilla on kuin onkin yksi suuri puute: istumapaikat. Kun koko lukio valuu oppitunnilta käytävään samalla kellonlyömällä, istumapaikat täyttyvät nopeasti. Epäonnekkaammille yksilöille jää kaksi vaihtoehtoa: seisominen ja seinään nojaileminen, tai tavallisia hyvän käytöksen normeja venyttävän istumapaikan etsiminen.

LAURA HALONEN

Vaikka koulussamme on istumapaikkoja vähänlaisesti, jotkin niistä ovat tavoitellumpia kuin toiset. Säkkituolien viihdearvo on huomattavasti suurempi väsyneiden opiskelijoiden keskuudessa kuin verrattuna esimerkiksi violetti-harmaisiin penkkeihin. Ja ihan syystäkin. Säkkituolit ovat pehmeitä, mukavia ja suuria. Kaksiväriset, vain kankaalla pehmustetut penkit taas ovat kovia ja epämukavia. Säkkituolien murskavoittoon päättyvässä taistelussa penkkejä vastaan on vielä käyttämättä yksi, ratkaiseva argumentti: Säkkituolien keskellä ei ole rakoa, toisin kuin penkeissä. Säkkituolissa istuessa ei maailman epäonniskakaan ihminen voi pudottaa puhelintaan siihen juuri sopivan kokoiseen loveen. Penkkien kohdalla siinä taas onnistuu lähes kuka vain. Tai sitten vain minä ja se yksi epäonninen ensimmäisen vuoden opiskelija, jolle jokin aika sitten nauroin hiljaa maskini suojissa hänen kurkotellessaan puhelintaan penkin uumenista.

Vaikka jonkun mielestä tämä valitusvirsi istumapaikoista voi kuulostaa vain laiskan ja turhan dramaattisen ihmisen löpinältä, pyydän sinua, arvoisa epäilijä, vielä jatkamaan lukemista. Istumapaikan etsiminen ei nimittäin ole vain laiskuutta. Se on yhdistelmä sitä, ja vuosien jatkuvaa altistumista. Meihin on iskostettu istumisen ideologiaa hiljalleen jo pitkään. Peruskoulusta alkanut, monta tuntia päivässä kestävä istuminen on hiljalleen rapauttanut ja manipuloinut meitä istumaan. Noin 9–12 istumisen täyteen vuoden jälkeen voimme vain hyväksyä asian, ja vastaisuudessakin jatkaa istumapaikkojen etsimistä. Olivat ne sitten portaiden alla tai pöydän päällä. Onko sillä nyt niin väliä?

Pöytä, lattia, naulakon kenkäteline. Muun muassa näissä paikoissa olen lukiourani aikana paremman puutteessa istunut. Ja niissä ovat muutkin. Suurin osa meistä opiskelijoista istuu mieluummin kuin seisoo. Eikä tämä johdu pelkästään laiskuudesta. Motiiveja tähän on monia. Ajatus istumapaikan etsimisen takana on usein tehtävien tekeminen. Tuskin kukaan kykenee piirtelemään eksponentiaalisia malleja Geogebraan seisaltaan. Usein opiskelijan motiivina toimii myös lepo. Kukapa nyt ei tahtoisi ottaa pieniä nokosia tuntienvälissä?

Valosaasteen verho

On surullista, että todennäköisesti monikaan tämän koulun oppilaista ei ole nähnyt täydellistä valosaasteetonta taivasta koko elämänsä aikana.

Valosaaste hallitsee talvista katukuvaamme, eikä ikuinen pimeys parane katulamppujen ansiosta.

Koko elämäni ajan olen elänyt paikoissa, joissa katulamput palavat koko talven ja niiden myötä katulamppujen oranssi hohka on piirtynyt verkkokalvoilleni muistutukseksi siitä, miten pimeys on tullut jäädäkseen, noin kuuden kuukauden ajaksi ainakin.

Katulamppujen polte myös onnistuu peittämään ehkä talven hienoimman jokapäiväisen ilmiön: tähdet. Katulamppujen luoma oranssi verho peittää katseeltamme sen, mitä esisämme ihmettelivät ja viisaat antiikin sivilisaatioiden varhaiset astronomit tutkivat vuosikausia.

Niiden lumoava kauneus on jotain, minkä olemme kehityksen ansiosta hukanneet.

Talven ihme

Jokainen tarvitsee tähtien luomaa kauneutta elämäänsä, varsinkin niin pimeänä aikana

kuin Suomen talvessa. On surullista, että todennäköisesti monikaan tämän koulun oppilaista ei ole nähnyt täydellistä valosaasteetonta taivasta koko elämänsä aikana, mikä on toki positiivinen ihme, mutta myös negatiivinen.

Taivaan tähdet ja niiden ihmeelliset kuviot ovat osasyynä siihen, miksi ihminen on aikojen alusta asti kuvitellut jumalat taivaaseen maailmaan, joka on ihmeellinen ja mystinen.

Nyky-yhteiskunta on tehnyt hyvän työn katulamppujen kanssa, mutta siinä sivussa hukannut jotain suurta, mikä tekee talvisesta illasta sanoinkuvailemattoman.

Mikä eteen?

Loistava ratkaisu ongelmaan olisi järjestelmä, jossa katuvaloja sammutettaisiin tietyin ajoin, esimerkiksi sunnuntai-iltaisain, kun ihmiset ovat kotona ja monet eivät kulje ulkosalla eivätkä töissä.

Silloin halukkaat saisivat ihailia tähtiä takapihoiltaan. Kaikenlaiset matkamiehet voisivat kokea ihastusta maailmaan kesken triviaalin matkansa kohteesta A kohteeseen B.

Tietenkin valtion tulisi ilmoittaa tällaisesta tapahtumasta etukäteen, jotta ei synny ylimääräistä ihmetystä. Tähdet toisivat uutta valoa ja mielekkyyttä talven kolkkaan ja pimeään ilmapiiriin.

Valoa, jota jokainen tarvitsee elämäänsä.

AAPO KUUSINEN

Herään tammikuun hyiseen talviaamuun ja tunnen peittoni luoman lämmön kehossani. En haluaisi koskaan nousta ylös. Olosuhteiden luoman pakon takia kömmmin ylös, avaan ikkunani sälekaihtimet. Ensimmäisenä huomaan katulamppujen melankolisen oranssin valon. Se ilmoittaa minulle, että aurinko on tulevina kuukausina vähässä - keinotekoinen hehkulamppuvalo saa korvata sen. Kohotan katseeni kohti taivasta, joka on pilvetön, mutta silti pimeä ja tähdetön.

Aamuinen maailma näyttäytyy minulle pimeänä paikana, josta ei löydy iloa eikä ihmetyksen aiheita.

JALKAPALLOIHME

Oulussa ja Kastellissa

Oululaisessa urheilumaailmassa on heijastunut pitkälti koko Suomessa vallitseva tila: jääkiekko johtaa urheiluelämää ja jalkapallo roikkuu vaivaisesti perässä.

Oulussa tilanne on ollut vielä monella tavalla tukala. Kaupunkimme jalkapallojoukkue AC Oulu on rämpiinyt maamme toiseksi korkeimmalla sarjatasolla, eli ns. Miesten ykkösessä.

Tänä vuonna siihenkin tuli muutos, kun AC Oulu teki historiallisen, kymmenen vuotta suunnitteilla olleen tempun, ja nousi Veikkausliigaan menestyksekkään kauden jälkeen.

Kastellin urheilulukio niitti myös kunniaa tämän nousun ansiosta, sillä moni AC Oulun pelaaja ja joukkueen vaikuttaja on lähtöisin Kastellista.

Esimerkiksi monella tasolla lupaava nuori puolustaja **Miika Koskela** käy Kastellin urheilulukiota tälläkin hetkellä.

Joukkueen kapteenina tällä kaudella toiminut **Lassi Nurmos** on myös Kastellin kasvatti.

Lukio on ammattipelaajille kiireistä aikaa ja opiskelun suhteuttaminen ammattilaisuran alkumetreille ei ole kenellekään helppo homma.

TEKSTI: AAPO KUUSINEN
KUVAT: ELIAS MUSTONEN

AC Oulun puolustukseen jo viime kautta edellisenä kautena murtautunut lupaava nuori puolustaja Miika Koskela on kentältä helposti huomattavissa. Vuonna 2003 syntynyt Koskela on 195 cm pitkä, jäntevä nuurukainen. Hänellä on kaiken lisäksi vielä vahva ponnistus, mikä johtaa todelliseen dominointiin pääpelitilanteissa.

Koskelan suurikokoisuus ei kuitenkaan haittaa hänen tilannenopeuttaan, vaan hän on yksi puolustuksen nopeimmista pelaajista.

"Pelin avaaminen on kehittynyt paljonkin, kaksinkamppailu ja tilanteisiin meno on koventunut sarjatason nousun myötä", Koskela toteaa omasta pelillisestä kehityksestään kauden mitassa.

"Fyysisen pelaamisen kehittäminen oli vain päästä kiinni", Koskela lisää.

Miika Koskelan avauspeli on noussut aivan uusiin sfääreihin koronavuoden aikana. Kastellin urheilulukiolainen on päässyt parrasvaloihin ja AC Oulu veikkausliigaan.

AC Oulu päästi kaudella 2020 vähiten maaleja koko sarjassa ja koko joukkueen puolustuspelaaminen johdatti joukkueen kohti nousukamppailua kauden loppua kohti

"Ainahan sitä sanotaan, että hyökkäyksellä voitetaan pelejä ja puolustuksella mestaruuksia", joukkueen kapteeni Lassi Nurmos kertoo joukkueen menestyksen ja puolustuksen suhteesta

"Yhtenäisyys koko joukkueen puolustuksessa oli kova juttu", Nurmos täsmentää

"Hyökkääjät ja keskikenttä teki paljon töitä alaspäin", Koskela lisää.

AC Oulun hulppea kausi sai arvoisensa päätöksen, kun viimeisessä pelissä Raatin urheilustadionille vastaan tuli Mikkelin Palloilijat. Viimeisen pelin voittami-

nen merkitsi kymmenvuotisen unelman täyttymistä ja joukkueen nousua takaisin Veikkausliigaan.

Kastellin urheilulukion Miika Koskela teki avausmaalin ottelun ensimmäisellä puoliskolla.

"Se oli periaatteessa maali muitten joukossa, mutta se oli myös voittomaali ja helpotti meidän peliä aika paljon", Koskela sanoo

"Olihan siinä paineita, mutta se piti vain hoitaa", Koskela kertoo mielteistään ennen pelin alkua.

Ottelulla oli kuitenkin onnellinen loppu. AC Oulu voitti pelin lopulta 6-0, ja loppuvihellyksen kohdalla fanaattinen yleisö ryntäsi kentälle juhlimaan pelaajien kanssa.

Pelin viimeinen puolisko oli jo oikeaa voittokulkua. "Siinä tuntui jo, että kyllä me tämä voitetaan", Koskela kertoo.

Ilmastonmuutos alkaa miljonääreistä

Ilmastonmuutos tuntuu olevan jo loppuun puhuttu aihe. Jokainen sosiaalisen median vaikuttaja puhuu Instagram-sivullaan siitä, kuinka pahaksi pikamuoti on ympäristölle, ja esittelee vegaanisia ruoka-annoksiaan. Kuvatekstinä komeilee usein ”Sinäkin voit vaikuttaa!” tai jokin vastaava slogan, joka painostaa vaikuttajan seuraajia kohti samankaltaista elämäntapaa. Kuvatekstin lopusta voi myös usein löytää #sponsored merkkinä siitä, että julkaisija ei edes välttämättä oikeasti ole tätä mieltä.

NETTA PEHKONEN

Sponsoroiduilla julkaisuilla näyttää kuitenkin tienaavan hyvin, sillä en ole vielä nähnyt vaikuttajaa, joka ei pystyisi pukeutumaan kalliisiin kestävän kehityksen liikkeistä ostettuihin vaatteisiin. Näin ei kuitenkaan ole kaikilla.

Joidenkin ihmisten ainoa vaihtoehto on suosia pikamuotia. H&M:n kaltaisissa pikamuodin yrityksissä vaatteet ovat halpoja ja ne sopivat lähes jokaiselle. Kestävän kehityksen yrityksissä vaatteiden hinta nousee kuitenkin huomattavasti, eikä kelläkään tavallisella tullaajalla ole varaa tuhlaata sataa euroa yhteen collegepaitaan.

Vastaväitteenä esitetään usein, että pikamuodin sijaan ihmiset, joilla ei ole varaa kestävän kehityksen liikkeisiin, voivat suosia kirpputoreja. Mitä kuitenkin tapahtuu sitten, kun täytyisi löytää juuri sopivan värinen kauluspaita kaverin häihin? Kirpputorille tullaan tekemään löytöjä, ei ostamaan jotain tiettyä tuotetta. Jonkin tietyn tuotteen, kuten tietyn värisen kauluspaidan, löytäminen voi olla jopa mahdoton tapaus.

Kirpputoreista on myös tullut trendi sosiaalisessa mediassa, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki käyttökelpoiset vaatteet menevät sellaisille ihmisille, jotka eivät niitä todellisuudessa tarvitse. Kirpputorit vilisevät ihmisiä ja hyllyt tyhjenevät nopeasti. Etenkin pluskokoisia vaatteita on vaikea löytää.

Kallit hinnat pätevät myös vegaaniseen ruokavalioon. Useimmat suomalaiset sosiaalisen median vaikuttajat asuvat pääkaupunkiseudulla ja ulkomailla sama ilmiö toistuu suurkaupungeissa. He antavat seuraajilleen kuvan, että vegaaninen ruokavalio olisi helppo ja halpa toteuttaa. Resepteissä ei kuitenkaan mainita juuri koskaan tarvikkeiden hintaa.

Olen itse asunut koko elämäni pienessä kylässä Lapissa. Kylässä on tasan kaksi ruokakauppaa, joista kummassakaan ei myydä tarpeeksi vegaanisia vaihtoehtoja täysin vegaanisen ruokavalion toteuttamiseksi. Nekin vähäiset vaihtoehdot, joita on tarjolla, maksavat huomattavasti enemmän tavalliseen verrattuna.

Miksi me olemme sitten juuri niitä, jotka tuntevat painetta tehdä jotain enemmän?

Ilmastonmuutoksen perimmäiset syyt voidaan löytää vanhemmista sukupolvista. Ilmastoaktivismi jätetään kuitenkin usein nuorten harteille. Mediassa suuresti esillä ollut **Greta Thunberg** on hyvä esimerkki modernista ilmastoaktivismista. YK:n ilmastokokouksessa pidetyssä puheessaan Thunberg huomautti, että hänen paikkansa on koulussa, ei YK:n ilmastokokouksessa. Thunberg osoitti syyttävän sormensa kohti poliitikkoja, joilla varmasti olisi varaa tehdä jotain asialle niin poliittisella tasolla kuin myös omassa elämässään.

Jostain syystä ilmastoaktivistit ovat kuitenkin suurin osa joko teini-ikäisiä tai nuoria aikuisia. Meidän täytyy itse suojella itseämme, kun vanhemmat sukupolvet eivät sitä tee.

Syyttävän sormen voisi myös osoittaa kohti suuryrityksiä. Ne tuottavat yli puolet kaikista maailman hiilidioksidipäästöistä, mutta ainoa asia, joka ihmisiä kiinnostaa, on raha. Pienipalkkaisempia syytetään ilmastonmuutoksen aiheuttamisesta ja käsketään vaihtaa kasvisruokailuun, vaikka samaan aikaan Amazonin johtaja **Jeff Bezos** lentelee jossain yksityiskoneellaan, joka tuottaa sata kertaa enemmän hiilidioksidipäästöjä kuin kotona tekemäni makaronilaatikko.

En ole kuitenkaan ainoa, joka on huomannut tämän epäkohdan. Amazonin työntekijät esittivät johtajalleen Jeff Bezosille perusteellisen linjauksen ilmastonmuutosta estävistä toimista, mutta Bezos kuitenkin kieltäytyi toteuttamasta tätä. Koulussa, kotona ja sosiaalisessa mediassa syyttävä sormi osoitetaan aina tavallisiin ihmisiin. Amazonin, Googlen ja Applen kaltaisilla yrityksillä ei tunnu kuitenkaan olevan kiire mihinkään. Meille ilmastonmuutos on kuin tikittävä aikapommi, mutta suuryritysten johtajat näyttävät elävän omassa maailmassaan, jossa kaikki on hyvin.

”Kuinka kehtaatte?” Greta Thunberg kysyi puheessaan YK:n ilmastokokoukseen osallistuvilta. Kuinka kehtaatte jättää kaiken nuorten harteille? Kuinka kehtaatte olettaa, että korjaamme vanhemman sukupolven virheitä ja kärsimme niistä vielä kymmenienkin vuosi-ajan jälkeen?

On aika alkaa osoittaa syyttävä sormi kohti suuryrityksiä ja maailman rikkaimpia ihmisiä. He voivat tehdä paljon enemmän kuin me, jotka yritämme vain selviytyä elämästä. Pommi tikittää.

Kastellin lukio voi olla nyt jo ylpeä Miika Koskelan saavutuksista jalkapallon parissa, ja odotettavissa on varmasti lisää. Koskelalla on luonnollista talenttia ja kykyjä kehittyä kansainvälisesti arvostetuksi jalkapalloilijaksi. Suomalainen jalkapallo on näiden nuorten käsissä, ja ne kädet ovat vakaat.

”Ehjä kausi veikkausliigassa, tavoitteena on kuitenkin ulkomaat tässä lähivuosina”, Koskela ilmaisee.

Nuorilla on aina iso näytön halu, ja maailmalle lähteminen on varmasti monen suomalaisen jalkapalloilijan unelma.

”Vaikka kesken sopimuskauden”, Koskela toteaa asenteestaan ulkomaalaismahdollisuuksiin.

”Kyllä siinä näki, että siinä on jotain”, toteaa joukkueen kapteeni Lassi Nurmos, entinen Kastellin urheilulukiolainen hänkin.

”Hyvä kausi ja selvästi olennainen osa siinä, että miksi hyvin pärjättiin”, Nurmos täsmentää

Joukkuealaiset ovat myös positiivisia Miikan tulevaisuuden kannalta.

”Ehdottomasti aineksia melkein mihin vain,” Nurmos arvioi.

”Niillä raameilla pärjää hyvinkin”, Nurmos sanoo Miikan mahdollisuuksista tulevaisuudessa puolustajana.

AC Oulu aloittaa seuraavan kautensa täysin uuden haasteen edessä. Veikkausliiga on paljon tasokkaampi sarja kuin Miesten ykkönen, ja joukkueen jäsenet ovat siitä tietoisia.

”Monen pelaajan pitää nostaa tasoa Veikkausliigaa varten”, Nurmos vaatii

”Pallollista peliä ja 1v1 puolustusta pitää kehittää, nopeutta myös”, Koskela toteaa miettiessään tulevan veikkausliiga kauden haasteita.

Miika Koskela on koko Suomen jalkapallomaailmassa noteerattu pelaaja. Koskelalla on paljon kokemusta maajoukkuejalkapallosta juniorimaajoukkue turnausmuodossa. Koskela on pelannut alusta asti kaikissa Suomen juniorimaajoukkueissa, jotka alkavat alle 15-vuotiaiden joukkueesta.

”Maajoukkueessa on aina yhtenäinen porukka ja hyvä joukkuehenki” Koskela kertoo

Suomen U17-joukkueen kanssa Koskela voitti U17 EM-turnauksen karsintalohkon vuosi sitten syksyllä.

”Yhtenäisyys on varmasti ollut yksi menestyksemme tukipilari”, Koskela sanoo

”Yksi tavoitteistani on pelata Suomen A-maajoukkueessa”, puolustaja kertoo

”Mielestäni sen pitäisi olla jokaisen suomalaisen jalkapalloilijan tavoite.”

Miika Koskelan tulevaisuus näyttää kirkkaalta. Nuorukaisella on mietinnässään jo kovia tavoitteita seuraavaa kautta ajatellen.

Masennusmasiina

”Päästä irti laitteestasi, sen hypnoottinen voima tekee sinut heikoksi epäproduktiiviseksi!”

AAPO KUUSINEN

Kuulostaapa dogmaattiselta. Eihän tuo nyt voi olla totta - ei yksi puhelin nyt voi minuun noin paljoa vaikuttaa. Mutta kuten jokainen pelottava ajatus, tämäkin jää mieleni pohjalle, kuin vaanimaan minua. Jonakin päivänä se hyppää tietoisuuteni tutkittavaksi ja aiheuttaa ahdistuksen.

Nykyään puhutaan paljon teknologian ja etenkin älykännyköiden kasvaneesta vaikutuskentästä nuorien ja nuorenmielisten elämässä. Eikä ihme, onhan kädesämme käsittämättömän voimakas miniatyyri tietokoneesta, jonka tiedonkanto kyky vastaa myyttistä Alexandrian kirjastoa, oikeastaan jopa monin kerroin.

Miten tällainen modernin teknologian lippulaiva voisi olla mitään muuta, kuin elämän nielaiseva elementti, jonka ihmiskunta on kehityksessään tuottanut?

Puhelimen vaikutus ei ole ainoastaan positiivinen. Pahimmillaan se ajaa jopa masennukseen. Nykyajan yhteiskunta pyörii kännykän ja sosiaalisen median ympärillä - ja syystäkin, sillä nämä laitteet ovat kerrassaan käsittämättömiä.

Kun menee hankkimaan ”puhelin”-nimistä vimpainta, sen sivuvaikutuksissa ei mainita lainkaan masennusta, ahdistusta tai kasvavaa ulkopuolisuuden tunnetta.

Kun puhelinta käytetään, mitä sillä yleensä tehdään? Sillä tutkitaan sosiaalista mediaa, noin 99 prosenttia ajasta. Eli vakoillaan muiden yksityiselämää tai annetaan yrityksille ilmaista mainos aikaa seuraamalla kyseisen yrityksen some-käyttäjää.

Miksi tämä masentaisi tai ahdistaisi? No, kun julkaiset kuvan Instagramiin, etkö halua tehdä siitä mahdollisimman täydellisen? Tietenkin! Muut ihmisethän nä-

kevät tämän, joten sen on pakko näyttää hyvältä. He saavat kiillotetun, parannellun version kuvan julkaisijasta ja hänen elämästään.

Sitten on katsojan vuoro aloittaa looginen päättely:

Kuvassa oleva näyttää ikionnelliselta jokaisessa kuvassaan ja hänen elämässään on paljon mielekästä sisältöä. Ei minun elämäni ole täynnä tuollaisia onnen hetkiä. Minussa ja elämässäni on siis jotain vikaa.

Tällainen ajatusketju luo ahdistuksen ja masennuksen muuten normaalia elämää elävään ihmiseen, jonka elämä ei ole täydellistä - kuten ei ole kenenkään muunkaan, paitsi Instagramissa.

Mitä vastavoimaa voisi olla puhelimen hypnoottisen vaikutuksen estämiseksi? Tietenkin tavallinen, tekemistä täynnä oleva elämä. Elämä, joka koostuu ystävien konkreettisesta tapaamisesta ja itsensä kehittämisestä.

Puhelin antaa oivan avaimen prokrastinointiin, joka luo myös ahdistusta. Mutta jos jättää puhelimen sikseen, joutuu tekemään jotain konkreettista - jotain, mikä voi kehittää tekijäänsä. Siitä tekemisestä voi kehittyä uusi osa-alue, joka säteilee merkitystä ja sisältöä elämääsi. Sellainen tekeminen löytyy, jos vain lopettaa tyhjän toimittamisen.

Sinun ja paremman elämän välissä seisoo vain yksi kämmenen kokoinen tietokone, jolla on hypnoottisia voimia. Heitä laiteellasi vesilintua ja aloita parempi elämä.

MUTTA JOS JÄTTÄÄ PUEHEIMEN SIKSEEN, JOUTUU TEKEMÄÄN JOTAIN KONKREETTISTA - JOTAIN, MIKÄ VOI KEHITTÄÄ TEKIJÄÄNSÄ.

Moderni revoluuutio

AAPO KUUSINEN

Podcastien tekijät tunnetaan

Podcastin tekemiseen tarvittavat välineet ovat myös helposti saatavissa ja jopa edullisia, mikä tarkoittaa sitä, että podcastin tekijä voi olla kuka vain. Jälleen yksi syy, miksi podcasteilla on valtava etu esimerkiksi musiikkiin nähden.

Eihän siihen oikeastaan muuta tarvita kuin mikrofoni, tietokone ja hieman tietämystä äänittämisestä. Köyhempi voi tehdä äänitteen vaikka omalla puhelimellaan.

Usein podcasteja tekevät ihmiset ovat jonkin muun alan ammattilaisia. Esimerkiksi näyttelijä **Antti Holma** pitää Suomen toiseksi suosituinta podcastia nimeltään Auta Antti.

Ainoa suomalainen, joka on tunnettu nykyään pelkästä podcastin pitämisestä, on Suomen suosituimman podcastin, Urheilucästin, pitäjä **Esko Seppänen**. Toisaalta hänenkin uransa on alkanut toimittajana.

Ehkä hänen suosionsa kumpuaa siitä, että hän käyttää kaiken aikansa tuotteeseensa, ja on sen vuoksi kasvanut todelliseksi podcastaamisen ammattilaiseksi.

Jo vuosikymmenien ajan musiikki on hallinnut kuulokkeita käyttävien ihmisten äänimaailmaa. Musiikki on vallankahvansa avulla kasvanut tuotantoaloista mahdavamaksi, ja maailman suurimmat nykyaikaiset ovat usein muusikkoja tai jollain tavalla kytköksissä musiikkialaan.

Mutta hämyisestä internet-maailmasta astuu esiin uusi haastaja, jonka potentiaali ylittää musiikin tuotannon rajat kuin ilmiömäinen korkeushyppääjä: podcastit

Halapaa ja heleppoa

Podcastit ovat nousseet vaivattomasti satojen tuhansien kuuntelijoiden korville. Jopa Suomen kaltaisessa takapajulassa tuotetaan podcasteja, joilla on miltei lukemattomia kuuntelijoita viikoittain.

Nykyään omissakin korvissani soi useammin koulumatkalla Urheilucästä tai jokin muu monista podcasteista, jotka ovat helposti tarjolla esimerkiksi Spotifyssa. Syy tähän muutokseen on yksinkertainen. Podcastit tarjoavat kuulijalle sisältöä, joka on kuin äänialloiksi käännetty aikakauslehti. Moni ihminen ei tykkää lukea harrastuksena, mutta kymmenkertainen määrä kuuntelee.

Kätevää kuunneltavaa

Podcasteilla on monia etuja kirjallisuuteen tai YouTubeen kaltaisiin suoratoistopalveluihin nähden. Kun lukee kirjaa tai katsoo videota, ei voi tehdä sen aikana muuta. Mutta podcastia kuunnellessa voi ajaa autoa, urheilla tai tehdä jopa päivätyötäsi.

Podcastit ovat median muotona vapauttaneet ihmisiltä monia tunteja päivästä, jotka ennen kuuluivat pa-

kollisiin askareisiin kuten työmatkaan. Nyt matkojen aikana voi opiskella podcastien avulla vaikka filosofiaa tai kuunnella huumorilla pakattua talk-show ohjelmaa, jossa juontajat viihdyttävät mikrofonin toisella puolella olevaa yleisöä.

Podcastit ovat kirjanpainotaidon veroinen uudistus, ja niiden suosio ei tule laantumaan tulevaisuudessa.

Kun on aika lähteä suurelle tutkimusmatkalle

Lukio on monille opiskelijoille muutoksen tuulista aikaa. Vanhat yläkoulu ystävät karsiutuvat ja lähtevät eri teille. Opiskeluympäristö vaihtuu. Uusia ystäviä löytyy ja aikaisemmin tuntemattomia kiinnostuksen kohteita syntyy huomattavasti. Monet opiskelijat saattavat ottaa lukiossa jopa yhden suurimmista askeleista aikuisuutta kohti: muuttaa omaan kotiin.

Koko yläkoulu rutistuksen ajan moni asia on ollut itsesäänselvyys. On aina paikka, mihin palata uuvuttavan päivän jälkeen. Siellä on tarjolla ruokaa ja lämpöä sekä tuttavallisia ihmisiä, joille voi vaikka jutella päivät pitkät, jos lukuiset harrastukset ovat sattuineet jättämään päivän aikataulun tyhjäksi. Mutta nämä asiat nähdään itsestään selvyytensä, ja omanlaisensa kiittämättömyys nostaa usein rumaa päätään nuorien kahvipöytäkeskusteluissa.

"ASUISINPA JO OMASSA ASUNNOSSA, KOTONA ON IHAN PASKAA"

Variaatioita kyseisestä ajatuksesta on kuultu lukuisia. Moni ei tule ajatelleeksi, kuinka moni asia muuttuu, kun kotoa muuttamisen fantasia aktualisoituu eivätkä vanhemmat ole enää samassa osoitteessa. Oma rahatalous on aivan erilainen mörkö kuin millainen luulin sen olevan vasta kaksi kuukautta aiemmin, kun asuin kotona.

"UGH, TAAS TÄTÄ ÄIDIN TEKEMÄÄ RUOKAA"

Asuessani kotona tulin aina kotiin koulusta ennen äitiäni, joka oli vastuussa päivän ruuasta. Odotin aina innokkaasti äidin tuloa ja kysyin saman tien kiilto silmissäni, mitä meillä on ruokana. Kun asun nyt omassa asunnossa, kysymys on usein sama, mutta vastuu on minulla. Mitä ihmettä sitä tänään söisi? Kysymys on raskas, varsinkin jos on juuri tullut kotiin pitkän koulupäivän jälkeen ja jääkaappi muistuttaa viileää autiomaata.

Muuttaessaan omille ruokailemiseen on omaksuttava uudenlainen asenne. Helpoiten viikot vierivät

eteenpäin, jos suunnittelee joka päivän ruuat valmiiksi. Ruuan tekeminen suuremmissa erissä on myös kannattavaa, kätevää ja edullista. Usein on järkevää myös pohtia ruuan hintaa, ja asennoitua siihen, että nirsoilua pitää vähentää. Uusien ruokien kokeilu ja ruokailutottumuksien muuttaminen rikastuttaa viikkoja myös kummasti.

"PITÄISKÖHÄN PYYTÄÄ ÄIDILTÄ RAHAA UUTEEN TAKKIIN..."

Suurin muutos omilleen muuttamisessa on omasta taloudesta huolehtiminen. Se voi olla vaikeaa, ja tuntua jopa ylitseppäsemättömältä. Raha-asioissa kannattaa aina muistaa, että vanhemmat ovat niissä ammattilaisia, ainakin nuoreen verrattuna.

Mietityttääkö, miten maksaa lasku? Soita äidille. Jänskättääkö, että onnistuiko tämä e-lasku sopimuksen teko? Soita vaikka isällesi. Arveluttaako Kelan tukien hakeminen? Kysy vanhemmalta sisarukselta. Apu on yleensä lähellä, ja sitä kannattaa hakea.

Eniten suosittelen juuri saatavilla olevien tukien tutkimista. Valtiolta kannattaa ottaa itselleen jokainen penni, joka on tarjolla, ja vaikka säästää, jos tuntuu, että sille ei oikeastaan ole käyttöä. Varsinkin Budjetointi aikuismaisen raha-ajattelun peruskivi. Merkkää selkeästi, paljonko tuloja kuukaudessa on ja vertaa niitä menoisiin. Tämä on simppelien budjetoinnin muoto, joka kantaa kuitenkin pitkälle.

"EI MULLA EES OO NIIN PALJOA TAVARAA"

Itse ajattelin näin sillä hetkellä, kun pakkasin tavaroitani muuttolaatikoihin. Olin tosin laittanut laatikkoon vasta vaatteeni ja pienen osan irtaimistosta, kuten koulutavarat. Tulevien viikkojen aikana huomasin, että maallinen omaisuuteni onkin kattavampi kuin saatoin uskoa. Joka kerta kun puhuin äitini kanssa puhelimesa muuton jälkeen, hän mainitsi, että minun pitäisi käydä hakemassa jokin esine, jonka olemassaoloa en ollut muistanut enää yläkoulun jälkeen. Tavaraa on tosi asiassa kertynyt kaikille vuosien varrella enemmän kuin tulee ajatelleeksi.

Useat tavarat ovatkin äidin luona sellaisia, että ne eivät ole niinkään yleisessä käytössä, mutta on kannattavaa ottaa ne mukaan. Sen jälkeen nousee ongelma uudessa asunnossa. Minne minä laitan tämän kaiken tavarat? Varsinkaan yksioissa ei ole paljoa tilaa, ja kaapistojen puuttuessa voi tavaralle joutua miettimään

jopa toista osoitetta. Siksi onkin kannattavaa tutkia etukäteen esimerkiksi mahdollisia varastotiloja ja sitä, minne kaiken tavarat saa mahtumaan. Kaapistot ja

hyllyt ovat oivia säilytystiloja kaikenlaiselle härpäkkeelle, ja niitä kannattaa haalia itselleen riittävästi.

"KYLÄ MÄÄ PÄRJÄÄN, VARMASTI"

Jos koet olevasi huolissaan omilleen muuttamisesta, voin vannon, että vanhempasi ovat vähintään kaksi kertaa enemmän huolissaan sinusta. On hyvin yleistä, että vanhemmilla on vaikeuksia päästä irti lapsestaan, joka haluaa ko-

keilla omia siipiään. Huoli voi olla aiheellinen, mutta vanhempia kannattaa muistuttaa siitä, että olet jo nuori aikuinen ja että joskus tämänkin on tapahduttava. Ihminen ei koskaan kasva täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseneksi, jos hän ei todista voivansa pärjätä oikeassa maailmassa omillaan.

Uhmakkaana nuorena pari ensimmäistä viikkoa uudessa asunnossa menivät hyvillä mielin. Nautin itsenäisyydestä ja siitä, miten kaikki oli mallillaan omassa kodissani. Mutta muutaman viikon jälkeen koin vahvaa tyhjyyden tunnetta, sillä uusi koti ei ollut oikeastaan vielä asetettu mieleeni samalla tavalla kuin vanha koti. Siellä ei ole jatkuvasti ihmisiä, joille voi keskustella. Siellä on outo sisustus, sellainen, joka ei vaikuta vielä valmiilta. Se on oudossa paikassa, sellaisessa, jonka kadut ovat vielä tuntemattomia.

Tällaisten mietteiden kupliessa pintaan kannattaa soittaa äidille tai mennä jopa käymään. Siitä tulee jälleen tuttu ja turvallinen olo, ja tosiasiasahan vanhemmat ovat usein kulman takana. Heidänkin ikävää helpottaa, jos olet heihin vahvassa yhteydessä, vaikka asutkin muualla.

Omilleen muuttaminen tuo esiin monia uusia asioita elämästä. Muuttaminen onkin kuin suuri tutkimusmatka, mutta sen suurimmat löydöt eivät ole uudet alueet, ruoat tai naapurit. Suurimmat uudet resurssit, joita omilleen muuttaminen tuo tullessaan, ovat ne ominaisuudet, joita löydät itsestäsi, kun venytät itseäsi uusissa haasteissa. Jokainen meistä osaa ja voi oppia tekemään ruokaa, budjetoimaan talouttaan ja pitämään omat tavaransa järjestyksessä. Ja kaikkiin näihin apu löytyy läheltä - omista vanhemmista.

AAPO KUUSINEN

PHOTO- SHOPIN TAIKOJA

Netta Pehkonen

Mainokset, julisteet, albumit, fanituotteet, vaatteet... Mitä näillä kaikilla on yhteistä? Vastaus on, että ne ovat graafisten suunnittelijoiden kädenjälkeä. Tässä vaiheessa voi herätä kysymys siitä, mitä graafinen suunnittelu sitten oikeastaan on. Graafinen suunnittelu on taiteen muoto, joka on läsnä kaikessa kuvallisessa viestinnässä kaikissa erilaisissa muodoissa. Se auttaa katsojaa ymmärtämään viestin välittäjän sanoman.

Graafinen suunnittelu kuulostaa ensikuulemalta liiankin helpolta. Se kuitenkin pitää sisällään suuren määrän tietotaitoa eri taiteen aloilta. Monet graafiset suunnittelijat harrastavat suunnittelun ohella myös valokuvausta ja piirtämistä. Nämä taidot eivät ole vaatimuksia alalle pääsemiseksi, mutta niiden taitaminen on selvä etu. Graafiseen suunnitteluun liittyy myös monenlaisia taiteen sisäisiä taitoja kuten väriteoria, fontiteoria, asetelmat, muodot ja paljon muuta.

Graafisen suunnittelun monimuotoisuus ja sadat uramahdollisuudet houkuttelevat yhä useampia ihmisiä alan pariin. Tällä alalla voit työskennellä oikeastaan missä tahansa haluaa. Sen avulla on helppo yhdistää monia kiinnostuksen aiheita ja oppia uutta. Graafiset suunnittelijat pääsevät usein työskentelemään julkisuuden henkilöiden kanssa ja toteuttamaan heidän unelmiaan.

Yksiä parhaita puolia graafisessa suunnittelussa on, että siihen ei välttämättä tarvitse käydä kouluja. Useat ammattilaiset painottavat, että koulun käyminen oli heidän kannaltaan jopa turhaa. On paljon suunnittelijoita, jotka työskentelevät isoissa firmoissa ilman minkäänlaista korkeakoulutusta. He ovat oppineet kaikki alusta loppuun itse. Miksi et sinätkin?

Graafinen suunnittelu tarjoaa mahdollisuuden työskennellä freelancerina. Tämä tarkoittaa, että pystyy itse määrittämään kenen kanssa, miten ja milloin työskentelemään. Näin varmistaa myös, että saa itse reilumman hinnan omasta työstään ja tekee juuri sitä, mitä haluaa. Varmistaa myös, että saat kaiken kunnian omasta työstään.